

SEEEDS

Supporting Engagement in European Elections
and Democratic Societies

ELECTION-WATCH.EU

Co-funded by
the European Union

Stratégiai dokumentum

Az 2024-es európai parlamenti választások integritásának fokozása

2023. augusztus

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

E stratégiai dokumentum¹ célja, hogy hozzájáruljon a 2024-es európai parlamenti (EP) választások integritásához az alábbiak révén:

- A politikai kampányban és a választási folyamatokban **rejlő kockázatok és lehetőségek kiemelése**, beleértve a rossz szándékú beavatkozást, a **dezinformációt** és a szűkülő polgári tér kihívásait;
- Annak bemutatása, hogy hol lehet fokozni az **egyenlőséget, a befogadást, az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot**;
- **Ajánlások megfogalmazása az integritás és a biztonság javítására.**

E stratégiai dokumentum azt ajánlja az Európai Uniónak (EU) és az EU-tagállamoknak, hogy:

- Ösztönözzék a tagállamokat **átfogó európai választási reformok végrehajtására**;
- **A szabad média megerősítése és az újságírók védelme** a fenyegetésekkel és megfélemlítésekkel szemben;
- **A civil tér védelme és a civil társadalom** választásokon való részvételének erősítése;
- **A fiatalok, a nők, a fogyatékkal élők és a mobil uniós polgárok befogadásának** fokozása;
- **A felügyeleti szervek megerősítése** a politikai hirdetés és pénzügyi szabályok következetes alkalmazása érdekében;
- **A dezinformáció elleni küzdelem megerősítése** és az információforrások tudatosítása;
- **A szakpolitikai viták és a demokratikus részvétel ösztönzése az európai polgárok körében**;
- Az EU, mint a demokratikus választások támogatója és példaképe **benyomásának erősítése.**

¹ A *Támogató Szerepvállalás az Európai Választásokban és a Demokratikus Társadalmakban* (SEEEDS) projekt stratégiai dokumentumát megjelenése előtt megosztottuk a választásokban érdekelt felekkel véleményezés céljából, és nyolc másik európai nyelven is elérhető, köztük angol, bolgár, cseh, görög, lett, lengyel, román és szlovák nyelven [ezen a weboldalon](#).

BEVEZETŐ

E stratégiai dokumentum [az Election-Watch.EU \(EW\)](#), az [Európai Partnerség a Demokráciáért \(EPD\)](#), [A Democracy Reporting International \(DRI\)](#) és az [Európai Demokratikus Választási Platform \(EPDE\)](#) folyamatban lévő kutatásai és emberi jogi érdekképviseleti munkája alapján készült. A [Támogató Szerepvállalás az Európai Választásokban és a Demokratikus Társadalmakban \(SEEEDS\) projekt](#) keretében tartott tematikus webináriumainkon európai politikai döntéshozók és szakértők vitatták meg a 2024-es európai választások legfontosabb témáit.² 2023. július 4-én a négy nagy politikai csoport és a civil társadalom képviselőiből álló vezetői szintű testület a választási integritás fokozásáról folytatott vitát a közelgő európai parlamenti választások előtt. A SEEEDS projekt partnerei készek támogatni az európai és tagállami döntéshozókat³ a 2024-es EP-választásokba vetett bizalom védelmében és integritásának fokozásában. A megállapításokat és ajánlásokat négy fejezetben vázoljuk fel:

1) Egyenlőség és Befogadás, 2) Átláthatóság, 3) Elszámoltathatóság és 4) Kockázatok és Lehetőségek.

1) EGYENLŐSÉG ÉS BEFOGADÁS

A 2024-es EP-választás 27 különálló választásból áll, amelyek eredményeként egy képviselő-testület jön létre. Míg a választások átfogó jogi kerete európai szinten létezik, minden tagállam saját választási rendszerére és szerveire támaszkodik – saját jogi kereteibe és választási hagyományaiiba beágyazva – a választások lebonyolítására. Ez a választási jogok, szabályok és eljárások sokféleségét eredményezi, a választók és jelöltek regisztrációjától a választási naptárig, a választás napjáig és a szavazási módokig. A választási részvétel feltételei jelentősen eltérőek az egyes országokban, így lehetőség van a fejlődésre az egyenlőség és a befogadás fokozása érdekében.⁴

Megállapítások

A jelenlegi és az előző parlamenti ciklus során az európai parlamenti képviselők többsége megszavazta a nagyobb európai választási kohéziót célzó törvényi reformokat. Az EP jogszabályait azonban még nem fogadta el egyhangúlag minden EU-tagállam, ezért nem vált törvénnyé. Bár a 2024-es EP-választások előtt már korlátozottak lehetnek a fennmaradó jogalkotási utak, a választók bizonyos csoportjai számára még mindig van mit javítani, például a mobil európai polgárok bevonása, valamint a fogyatékkal élők szavazási lehetőségei terén. A legtöbb tagállamban a nők hátrányos helyzetben vannak a jelöltek között, ami egyenlőtlen képviseletet eredményez.⁵ A női jelölteket a férfiaknál jobban érinti a nemek szerinti gyűlöletbeszéd az online környezetben.

Továbbra is fennállnak jogi és gyakorlati akadályok a fogyatékkal élő személyek választási részvétele előtt. Míg a jogi akadályok leginkább az értelmi és pszicho-szociális fogyatékkal élőköt érintik, milliók szenvednek gyakorlati akadályoktól, a szavazási folyamat fizikai hozzáférhetőségétől a lényeges információk hozzáférhetőségéig. A folyamatban lévő reformtörekvések egyik kulcsfontosságú következtetése, hogy a legjobb eredmények akkor érhetők el, ha a fogyatékkal élők szervezetei a választási szervekkel karöltve dolgoznak a fennmaradó akadályok felszámolása érdekében.

² A SEEEDS projekt célja: az európai választásokkal kapcsolatos tudatosság növelése, a dezinformáció elleni küzdelem, valamint az aktív európai polgárok és az uniós döntéshozók közötti szakadék áthidalása; gyakorlati ajánlások kidolgozása európai szinten; a polgárok részvételének ösztönzése, különösen a nők, a fiatalok, a fogyatékkal élő választók és a mobil európai polgárok körében. A 4 SEEEDS webinárium megtekinthető online: [1. webinárium](#) - „Egyenlőség és befogadás”, [2. webinárium](#) - „Átláthatóság”, [3. webinárium](#) - „Elszámoltathatóság” és [4. webinárium](#) - „Kockázatok és lehetőségek”.

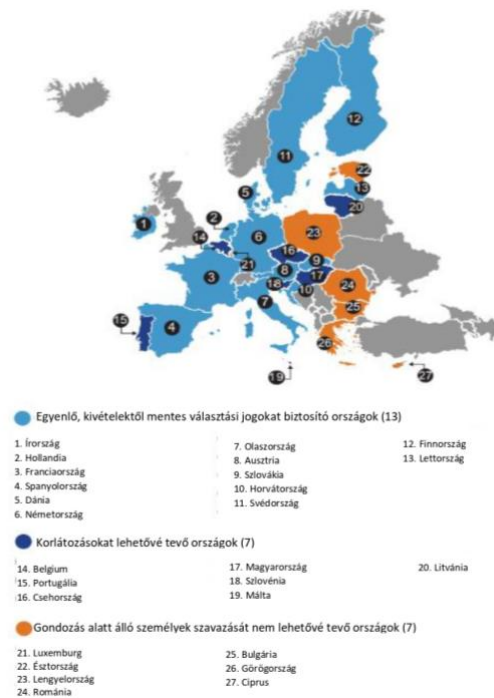
³ Az EP vezetői szintű esemény összefoglalója [itt érhető el, a felvételek rövid és hosszú változatban](#) is elérhetők.

⁴ [Election-Watch.EU Election Assessment Mission Report, 2019](#)

⁵ [Nők az Európai Parlamentben \(2022\)](#)

1. táblázat: A fogyatékkal élők szavazati joga 2021-ben⁶

Fogyatékkal élő személyek szavazati joga az EP-választásokon

Az EP és a civil társadalmi szervezetek a legutóbbi európai választások népszerűsítésére tett erőfeszítései figyelemre méltó részvételt eredményeztek, különösen a fiatalok és az első szavazók körében a legtöbb, de nem az összes EU-tagállamban. További erőfeszítésekre van szükség a fiatalok érdeklődésének fenntartásához és az európai ügyekben való aktív részvételük fokozásához. Ilyen intézkedés lehet a választói korhatár 16 évre való leszállítása. A fiatalok szerepvállalása a pártsemleges választási megfigyelés lehetőségének megteremtése, és az ifjúsági szempontok a választási reformokba való beépítése által is fokozható lenne. A civil választási megfigyelés a heterogén jogszabályi környezet miatt az EU-ban még nem mindenhol lehetséges, de a választási folyamatban való aktív részvétel elősegítése növelné a fiatalok részvételi arányát, és hozzájárulna a jobb átláthatósághoz és elszámoltathatósághoz. Az európai intézmények és a tagállamok további összehangolt erőfeszítéseire van szükség a megkezdett választási reformok folytatásához.

Ajánlások

Felhívjuk az Európai Uniót és az EU tagállamait, hogy:

- Fontolja meg **további közös európai választói és jelölti alkalmasság kritériumok bővítését** a választójog és a jelöltség egyenlőségének biztosítása érdekében az egész EU-ban.
- További **intézkedések végrehajtása a nők és férfiak egyenlő részvételének támogatására** a női jelöltek előtt álló akadályok enyhítése érdekében. Ez orvosolható például a jelöltek regisztrációjára vonatkozó rendelkezésekkel. Különösen a nemekkel kapcsolatos online gyűlöletbeszédet kell prioritásként kezelni.
- Szüntesse meg a **fogyatékossgal élő személyek hatékony választási részvétele előtt még fennálló akadályokat**, ideértve a szellemi/értelmi fogyatékossgon alapuló korlátozásokat, a szavazóhelyiségek akadálymentességének hiányával és az információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatos akadályokat. Előnyben kell részesíteni a **független és tájékozott** szavazást és döntéshozatalt támogató intézkedéseket, például a szavazáshoz igénybe vett segítség és a kisegítő eszközök szabad megválasztását.
- Biztosítson a mobil uniós polgároknak egyenlő választói jogokat és lehetőségeket a regisztrációhoz, a szavazáshoz és a választásokon való induláshoz minden EU-tagállamban.
- Rendszeres, **céltott tájékoztató kampányok** és tevékenységek folytatása az európai intézmények és a demokratikus folyamatok ismertetésére, a **fiatalok választásokon való részvételének további előmozdítása érdekében**.
- Az EU-tagállamok jogszabályaiban olyan rendelkezések bevezetése, amelyek kifejezetten lehetővé teszik a **pártatlan, civil választási megfigyelést**, a teljese folyamathoz való hozzáférésre és az akkreditációra is kiterjedően, amely feltárja a hiányosságokat és rávilágít a jó gyakorlatokra.
- Kezdeményezzen **inkluzív, konzultációs és részvételen alapuló választási reformfolyamatot** az összes érdekelt fél bevonásával, beleértve a civil társadalmat és az alulreprezentált csoportokat.

⁶ Az Európai Fogyatékosügyi Fórum (EFA) [2022. évi emberi jogi jelentése](#)

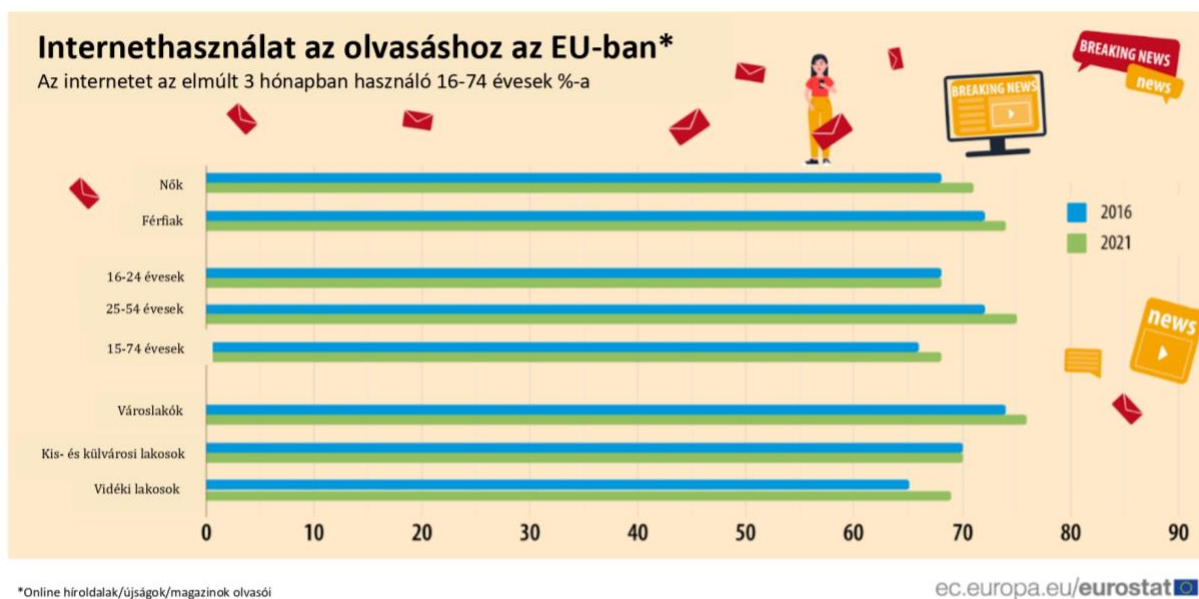
2) ÁTLÁTHATÓSÁG

Az átláthatóság a hiteles választások egyik alapelve. A politikai kampányok és a választási folyamatok független ellenőrzése a választásban érdekelt felek által, legyen szó pártokról, választási megfigyelőkről vagy szavazókról, erősíti a szabálytalanságoktól és a rossz szándékú beavatkozásoktól mentes választásokba vetett közbizalmat. Miközben az online politikai hirdetések a kampányok egyre fontosabb részévé váltak, szabályozásuk és felügyeletük nagyrészt hiányzik uniós és tagállami szinten.

Megállapítások

Az uniós intézmények a politikai hirdetések szabályozásán dolgoznak⁷ azzal a céllal, hogy fokozzák a politikai hirdetések és a mesterséges intelligencia (AI) által vezérelt online kampányok átláthatóságát, és fellépjenek a dezinformáció ellen. Az online hírplatformok egyre fontosabbá válnak az uniós polgárok elsődleges hírforrásaként. Az online politikai hirdetéseket a mai napig csak a nagy platformok önkéntes önszabályozási kötelezettségvállalása szabályozza. Ez a [2022-ben frissített, Félretájékoztató elleni gyakorlati kódex](#) nem tudott megoldani a politikai hirdetésekkel kapcsolatos számos problémát, például a független harmadik felek felügyeletének hiányát. Az X (korábban Twitter), a politikai viták fontos platformja, kilépett a kódexből.

2. táblázat: Az internet használata online híroldalak/újságok/hírmagazinok olvasására az EU-ban⁸

A tervezett szabályozást, beleértve egy lehetséges szankciós mechanizmust is, a tervek szerint 2023 közepén fogadták volna el, és már a 2024-es EP-választások előtt végrehajtották volna. Mindazonáltal továbbra is fennállnak az olyan kulcsfontosságú aggodalmak, mint a személyes adatok védelme, a szavazás titkossága, valamint a nők és a kisebbségek elleni algoritmus-elfogultság kezelése,⁹ az emberi jogokon alapuló megközelítés teljes körű elfogadása érdekében. A civil szervezetek kulcsszerepet játszottak a választások új szabályozási keretének kialakításában, de a szűkülő civil tér és az elismerés hiánya miatt problémákkal szembesülnek.

⁷ [Az Európai Bizottság politikai reklámszabályozási kezdeményezésének átláthatósága és célzottsága](#)

⁸ [Eurostat, 2022. augusztus](#), Lásd még: Flash Eurobarometer FLO11EP: [2022. évi média- és hírfelmérés](#)

⁹ EU Alapjogi Ügynökség, 2022: [Elfogultság az algoritmusokban – Mesterséges intelligencia és diszkrimináció](#)

Ajánlások¹⁰

Felhívjuk az Európai Uniót és az EU tagállamait, hogy:

1. Az alapvető szabadságjogok, demokratikus folyamatok és nyílt kormányzás védelme érdekében alkalmazzanak **emberi jogi alapú megközelítést** a politikai reklám szabályozására.¹¹
2. Segítsék elő a politikai reklámozás új szabályozási keretének **időben történő elfogadását** és teljes körű végrehajtását a 2024-es EP-választások előtt mind a 27 EU-tagállamban. Tisztázza a **politikai hirdetés meghatározását**, hogy csak a szponzorált politikai tartalmakra terjedjen ki, ne az összes politikai tartalomra. Tekintse át az összes EU-tagállam, a Bizottság és az uniós ügynökségek **hatékony szankciós és végrehajtási mechanizmusait**, valamint az általános adatvédelmi rendeletet ([GDPR](#)) és a digitális szolgáltatásokról szóló törvényt ([DSA](#)).
3. Hozzanak intézkedéseket a **kampányfinanszírozásról és reklámozásról szóló részletes és időben történő jelentéstétel kikényszerítésére** a választási hatóságok felé.
4. **Erősítsék meg az olyan felügyeleti intézményeket** uniós szinten, mint az Európai Adatvédelmi Testület ([EDPB](#)), illetve EU-tagállamok szintjén, mint például a nemzeti adat-/média-felügyeleti és szabályozó hatóságok.
5. **Védjék a személyes adatokat**, amelyeket beleegyezés nélkül nem szabad felhasználni, beleértve a politikai reklámozást és a mikrotargetálást is. Tiltsák be az alapértelmezett hozzájárulást a harmadik felek számára, valamint a platformok közötti követést. Az egyéneket világos és átlátható módon tájékoztatni kell arról, hogy miért látnak bizonyos hirdetéseket, és azokért ki fizetett.
6. Tegyék **könnyen elérhetővé és kereshetővé az politikai online hirdetéseket**, ezek tartalmazzanak részletes információkat a szponzorról, a felhasznált pénzeszközök forrásáról és összegéről, az elért felhasználók számáról, és a felhasznált konkrét targetálási paraméterekről.
7. **Bővítsék és védjék a civil társadalmi szervezetek** működési terét, ideértve a civil választási megfigyelést, valamint a hirdetéstechológiai platformok a választások előtt, alatt és után való megfigyelése pozitív szerepének teljes elismerésével, beleértve az akkreditációk megadását is.

3) ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

A politikai finanszírozás elszámoltathatósága a választási és politikai integritás sarokköve, és olyan mechanizmusokra utal, amelyek célja a választási szereplők felelősségre vonása a vonatkozó szabályok be nem tartása esetén. Az európai és nemzeti szintű elszámoltathatósági mechanizmusok célja, hogy felügyeleti és szankcionálási rendszereken keresztül biztosítsák a szabályozások hatékony végrehajtását. Az elszámoltathatóság közös érték az EU-régióban, és az EU-nak kulcsfontosságú szerepe van a legjobb gyakorlatok előmozdításában a tagállamok között. Az EU régiójában számos politikai pénzügyi szabályozó működik, amelyek feladata az elszámoltathatósági mechanizmusok felügyelete és érvényesítése.

Megállapítások

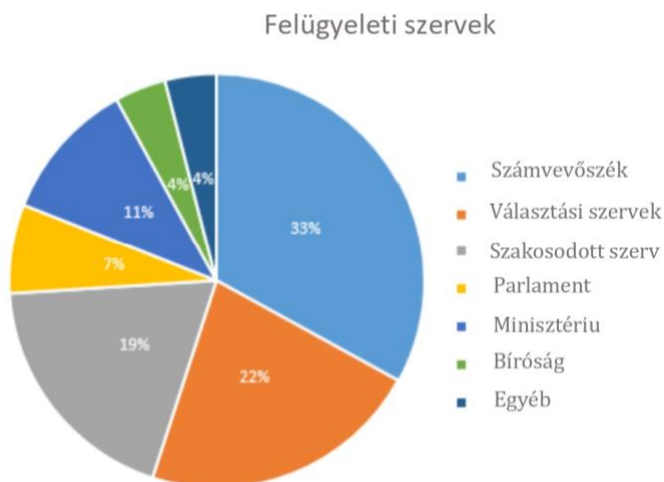
A párt- és kampányfinanszírozásra vonatkozó meglévő EU-s és tagállami szabályozások nem felelnek meg az EU, mint közös értékeket képviselő közösség szükségleteinek. Ahhoz, hogy az EU az elszámoltathatósággal kapcsolatos jó gyakorlatok előmozdítójává váljon, meg kell küzdenie az olyan új

¹⁰ További ajánlásokat vázoltak fel a [közös civil társadalom és demokráciaszervezetek demokráciavédelmi prioritásairól szóló csomag](#) 2023 márciusában.

¹¹ Az E MS területi joghatósága alá tartozó vállalkozásoknak tiszteletben kell tartaniuk az emberi jogokat, az Egyesült Nemzetek [Üzleti és Emberi Jogi Irányelvei szerint](#).

kihívásokkal, mint a dezinformáció, az online kampányolás és a külföldi befolyás. Eltérések vannak az EU-szintű¹² és a nemzeti szabályozások között az EP-választások finanszírozását és a politikai pénzügyi elszámoltathatóság fokozását célzó tervezett stratégiák között. A pénz követése a legtöbb nemzeti felügyeleti szerv számára aggodalomra ad okot. A végrehajtási mechanizmusok tekintetében is jelentős hézag van az EU és az EU-tagállamok között.

3. táblázat: Felelős felügyeleti szervek az EU-tagállamokban¹³

Az európai politikai pártok a kampányolás során akadályokba ütköznek.¹⁴ Az európai és nemzeti kampányok közötti különbségtétel hatással van arra, hogy el tudják érni a választókat, ami döntően megkérdőjelezi szerepük legitimitását. Az EP-választásokra vonatkozó meglévő nemzeti szabályozások többnyire a nemzeti politikai pártok tevékenységére vonatkoznak, az EP-választási kampányok finanszírozása pedig továbbra is nemzeti kérdés, amely pénzügyi tűzfalat teremt az európai és a nemzeti szintű szabályozás között.

Javaslatok:

Felhívjuk az Európai Uniót és az EU tagállamait, hogy:

- Szüntessék meg az európai politikai pártokra vonatkozó európai szabályozás és a nemzeti politikai pártok nemzeti szabályozása közötti hézagot,** különösen a területeken, ahol a nemzeti kampánytémák határon átnyúló jellegűek, mint pl. az online politikai hirdetések.
- Hozzanak létre felügyeleti szervezeti hálózatot az európai szabályozó hatóság (Európai Politikai Pártok és Európai Politikai Alapítványok Hatósága, [APPF](#))** irányítása alatt, hogy biztosítsa az uniós szabályozás egységes és következetes alkalmazását a tagállamok szintjén, és **áthidalja a politikai finanszírozás végrehajtása terén mutatkozó hiányosságokat.** Bár a Hatóság nem rendelkezik hatáskörrel a nemzeti politikai pártok szabályozására, az APPF felhatalmazhatja a nemzeti felügyeleti szerveket feladataik hatékonyabb ellátására.
- Szüntessék meg a jelenlegi pénzügyi tűzfalat, amely megakadályozza, hogy az európai politikai pártok a nemzeti EP-választási kampányok jelentős részében részt vegyenek.** Az egy tagállamban a „nemzeti” EP-választási kampányban lebonyolított kampányok és a valamely tagállamban történő európai kampánytevékenységek közötti egyértelmű megkülönböztetés hiánya jelentősen befolyásolja az európai politikai pártok kampányba való bekapcsolódási képességét.

¹² [Az 1141/2014/EK rendelet](#) szabályozza

¹³ Európai Demokratikus Választási Platform, 2022. június: [Rejtélyes szabályok – Egyenlő játék?](#)

¹⁴ Lásd: Európai Demokratikus Választási Platform, 2022. június: [Rejtélyes szabályok – Egyenlő játék?](#) és [az Election-Watch.EU Election Assessment Mission Report 2019](#)

4) KOCKÁZATOK ÉS LEHETŐSÉGEK

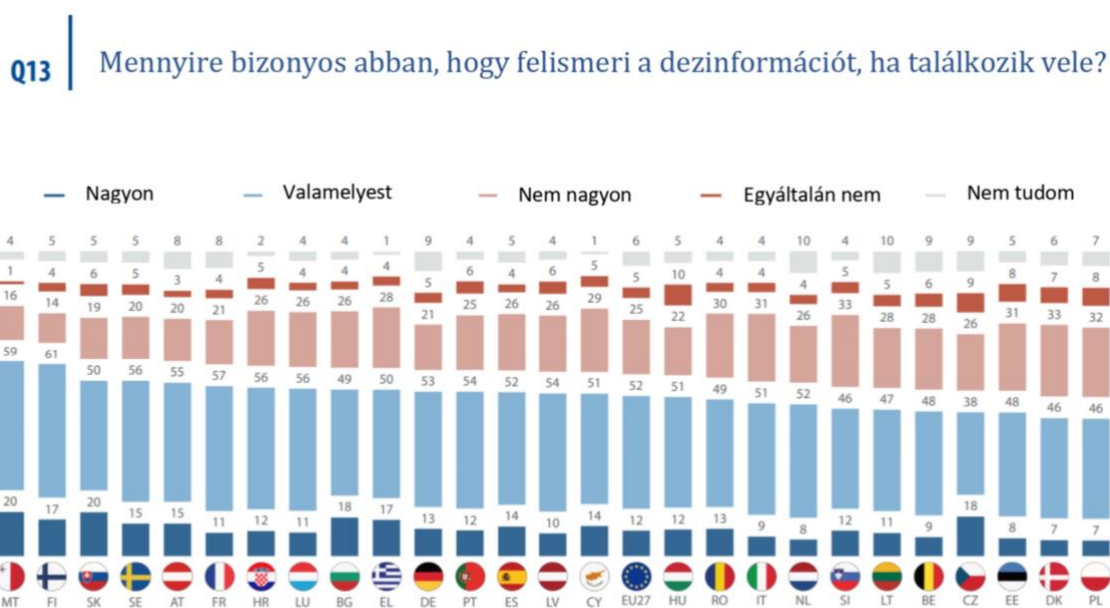
A politikai kampányok és a hírfogyasztás digitalizálódása, valamint a külső és belső antidemokratikus beavatkozások egyre nagyobb kihívások elé állítják az EP-választásokat. A demokrácia és a jogállamiság eróziója számos tagállamban különösen problematikus. A közmédia rendkívül elfogult tudósításai, az állam és a párt átfedése, valamint a független igazságszolgáltatás hiánya egyes esetekben az EP-választási folyamat integritását fenyegető problémákat eredményez.

Ugyanakkor az EP-választásokban rejlenek lehetőségek, minekutána növelték a választópolgárok motivációját a demokratikus struktúrák védelmére, láthatóbbá tették az EU-t, mint meghatározó politikai szereplőt különösen a Covid-világjárvány, valamint helyreállítási alapjai és Ukrajna támogatásában vállalt szerepe összefüggésében. Ez a lendület megjelenhet a szavazók mozgósításában, de egyben újraélesztheti a vezető jelöltek gondolatát is („Csúcsjelöltek”).

Megállapítások

A 2019-es EP-választások óta nőtt a félretájékoztatás és a gyűlöletbeszéd kockázatának ismerete, többek között az európai intézmények e téren tett erőfeszítéseinek köszönhetően.¹⁵ Az olyan országok, mint Oroszország, Kína és más tekintélyelvű államok saját stratégiai céljaik kiszolgálása érdekében igyekeznek befolyásolni az EU-n belüli közbeszédet, különösen az interneten.

4. táblázat: Az uniós polgárok önbizalma a dezinformáció felismerésében az EU tagállamaiban¹⁶

43 | Flash Eurobarometer FL011EP – 2022. évi média- és hírfelmérés / Kutatás 2022.04.26 – 05.11.
(%) Bázis: n=52 347 – összes válaszadó (EU27)

Az elfogult médiajelentések kockázatát tovább fokozza a média feletti oligarchikus vagy kormányzati ellenőrzés fennállása több tagállamban, valamint általában véve a független média szűkülő mozgástere. Ez többek között magában foglalja a fizikai fenyegetéseket, a külföldi ügynökökre vonatkozó jogszabályokat, az állami megfigyelést és a társadalmi részvétel elleni stratégiai pereket

¹⁵ Lásd : [EUvsDisinfo](#)

¹⁶ [Flash Eurobarometer, News & Media Survey 2022](#)

(SLAPP).¹⁷ Ezek a körülmények károsan befolyásolják a politikai kampányok és a választási folyamatok minőségét.¹⁸ Ezenkívül az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos, jól dokumentált aggodalmak¹⁹, különösen Lengyelországban és Magyarországon, potenciálisan hatással lehetnek az EP-választásokra, ha felmerülnek a választásokkal kapcsolatos kihívások. Az igazságszolgáltatás függetlenségének megítélése több tagállamban alacsony.²⁰

Noha a 2019-es EP-választások során először nőtt a választói részvétel, a részvétel kérdése továbbra is aggodalomra ad okot, különösen azon a tagállamokban, amelyekben rendszeresen nagyon alacsony a részvételi arány az EP-választásokon. Az EU láthatósága nőtt, különösen a Covid-járvány és az Ukrajna elleni orosz agressziós háború összefüggésében. Az EP-választások is profitálhatnak ebből a megnövekedett láthatóságból, különösen, ha végre megvalósul a csúcjelöltek ötlete (frakciónként egy vezető jelölt, a győztes az Európai Bizottság elnöke lesz - „Spitzenkandidaten”). 2019-ben a tagállamok nem teljesítették ezt az ígéretet. A csúcjelöltek elősegíthetik az EU intézményeivel való azonosulás érzését, valamint a választásokon való közvetlen képviseletet és választási lehetőséget. Az EU-tagállamok kormányai elutasították az EP [azon javaslatát](#), amely az egész Unióra kiterjedő választókerületet hozna létre 28 EP-képviselő megválasztására. Ehelyett az EU-tagállamok kormányai előzetesen 15 európai parlamenti új mandátum létrehozásában állapodtak meg, így a mandátumok száma 705-ről 720-ra emelkedik a következő Európai Parlamentben, 2024 és 2029 között.²¹

Ajánlások

Felhívjuk az Európai Uniót és az EU tagállamait, hogy:

1. **Erősítsék meg a szabad és független médiát, védjék az újságírókat, az emberi jogi aktivistákat és a civil szervezeteket, és lépjenek fel a külföldi ügynökökre vonatkozó jogszabályok, a SLAPP, a fizikai fenyegetés és a megfélemlítés, a média elfoglalása és az elfogult média tudósítás ellen.**
2. **Ösztönözzék a politikai vitákat** az európai választók számára fontos témákról, valamint a demokratikus részvételt, mindeközben ellensúlyozza az Európa-ellenes narratívákat és a szélsőjobboldali pártokra irányuló figyelmet a választásokon, hogy támogassa a szavazók elkötelezettségét és az EU-ról mint projektről alkotott pozitív jövőképet.
3. **Határozottan reagáljanak a jogállamiság aláadására** a tagállamokban, mivel a jogállamiság gyengesége hatással lehet a választási integritásra (pl. a fellebbezés lehetőségére).
4. **Javítsák a kommunikációt az EU-intézmények dezinformáció elleni küzdelemmel kapcsolatos tevékenységeivel kapcsolatban**, felhívva a figyelmet a polgárok által elérhető információ forrásaira és minőségére.
5. Támogassák **erősebb mechanizmusok létrehozását** a civil társadalom, a média és a tudományos körök által **dezinformáció nyomon követésére és kiküszöbölésére** az EU-ban és tagállamaiban.
6. **Erősítsék meg az EU megítélését** a közvéleményben, és tájékoztassa a polgárokat tevékenységeiről és működéséről.

¹⁷ Az [EU SLAPP-ellenes irányelve](#) készül; lásd még: [PATFox](#) projekt

¹⁸ Lásd az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala (ODIHR) [választási tevékenységi jelentéseit](#). Az [EBESZ/ODIHR](#) például a 2022-es magyar parlamenti választásokkal kapcsolatban megjegyezte, hogy „a média politikai irányvonalak mentén megosztott, és egyre koncentráltabb piacon működik. A kiterjedt kormányzati reklámkampányok és az elfogult híradások a nyilvánosságban és számos magánmédiában átható kampányplatformot jelentettek a kormánypárt számára. Más pártok médiában való kampánylehetőségeit jelentősen korlátozta a fizetett politikai reklámok alkotmányos tilalma és az ingyenes műsoridő szűkös kiosztása, csak néhány médiában.

¹⁹ [2022-es uniós jogállamisági jelentés](#)

²⁰ [Flash Eurobarometer, A nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek észlelt függetlensége – nagyközönség, 2023. jún.](#)

²¹ Franciaország, Spanyolország és Hollandia két európai parlamenti képviselőt szerezne, míg egyet Ausztria, Belgium, Lengyelország, Szlovénia, Szlovákia, Finnország, Lettország, Írország és Dánia. A változtatásokhoz még az Európai Tanácsnak és magának a Parlamentnek a hivatalos jogi jóváhagyása szükséges; [Politico.EU 2023. július 28.](#)